

KRST

HISTÓRIA

Krst, ktorý udeľoval Ján Krstiteľ neudeľoval milosť odpustenia hriechov, iba pozýval ľudí k pokániu. Krst v Duchu mohol byť až po vzkriesení a oslávení Ježiša Krista.

Ježiš začal svoje účinkovanie krstom v Jordáne od Jána Krstiteľa. Po svojom zmŕtvychvstaní Ježiš zveruje apoštolom misijné poslanie s cieľom krstiť: „*Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca, i Syna i Ducha Svätého*“. (Mt 28,19-20) = najprv učiť až potom pokrstiť!!!

Už od 2. storočia tí, ktorí žiadali o krst, museli sa naň určitý čas pripravovať, niekedy aj tri roky. Bol zriadený **katechumenát - príprava na prijatie sviatosti krstu**. Kandidáti krstu sa nazývali **katechumeni**. Krst sa udeľoval úplným ponorením do vody v potokoch, jazerách a mori.

DEFINÍCIA A ÚČINKY

Je to prvá a najpotrebnejšia sviatosť. Bez krstu nemôžeme prijať ostatné sviatosti.

- krstom sa nám odpúšťajú všetky hriechy (dedičný aj osobné)
- do duše dostávame milosť posväcujúcu
- do duše dostávame nezmazateľný znak. (preto sa krst môže prijať len raz v živote)
- stávame sa Božími deťmi
- stávame sa chrámom Ducha Svätého

MATÉRIA

Matériou je všetko to, čo je zmyslovo vnímateľné - možno to vidieť, počuť, nahmatať.

V prípade krstu je to **obmytie tela vodou**.

Liatie vody sa obyčajne praktizuje na hlavu, ktorá reprezentuje celé telo. Krstná voda musí prísť do kontaktu s pokožkou, nemá sa teda krstiť na vlasy, čiapku, obvazy a pod., ale zvyčajne na čelo.

FORMA

Formou pri sviatosti krstu sú slová vysluhovateľa pri obmytí krstenca:

M. (meno krstenca), ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

Túto formu ustanovil Ježiš Kristus, keď po svojom zmŕtvychvstaní zveril apoštolom toto poslanie: „*Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal.*“ (Mt 28,19)

Sviatostný krst vodou je možné v nutných prípadoch nahradiť:

- 1. Krstom túžby** - je dokonalá ľútosť spojená s túžbou prijať sviatostný krst. Krst túžby však nevtláča do duše nezmazateľný znak.
- 2. Krstom krvi** - je mučeníctvo nepokrsteného, kvôli vyznaniu kresťanskej viery. Krst krvi taktiež nevtláča do duše nezmazateľný znak.

Potvrdenie krstu krvi je vyjadrené Ježišom v perikopách evanjelia:

„*Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.*“ (Mt 10, 32)

VYSLUHOVATEĽ

Platne vysluhovať sviatosť krstu môže každý človek, pokiaľ ho vyslúži správnu formou Cirkvi.

Podľa osoby, ktorá krst vysluhuje rozlišujeme:

Riadny vysluh. - je to osoba, ktorá prijala kňazské svätenie, čiže - biskup, kňaz a diakon.

Mimoriadny - v núdzových prípadoch môže krstiť aj laik aj žena aj inoverec, pohan, či heretik (napr. nemocnice...) Musia však splniť **3 podmienky pre platnosť krstu:**

- musí použiť potrebnú materiu (vodu)
- musí poznať formulu krstu
- musí mať úmysel krstiť ako krstí Cirkev

PRIJÍMATEĽ

Krst je schopný platne prijať každý nepokrstený človek, a len človek, v stave pozemského putovania. (nie CD-čka...)

Krst detí – podmienky:

1. Aspoň jeden z rodičov alebo zákonných zástupcov s krstom súhlasil.
2. Musí byť nádej, že dieťa bude vychovávané v katolíckom náboženstve. Inak sa má obrad odložiť.
3. V nebezpečenstve smrti dieťaťa sa krstí toto dieťa dovolene aj bez súhlasu rodičov.
4. V prípade, že je pochybnosť, či bol niekto pokrstený, má sa krst udeliť podmiennečne. Pred krstnú formu sa dodáva: „Ak si nebol krstený...“

Krst dospelých – podmienky:

1. Musí prejaviť vôľu prijať krst.
2. Musí byť poučený o pravdách viery.
3. Katechumenátom sa osvedčil v kresťanskom živote.
4. Pred krstom má úprimne oľutovať svoje hriechy.

KRSTNÍ RODIČIA

Každý krstenec má mať krstného rodiča. Môže byť jeden alebo dvaja (krstný otec a krstná matka). Nesmú to byť však vlastní rodičia krstenca.

Povinnosti krstného rodiča:

- priniesť spolu s rodičmi dieťa na krst,
- dbať, aby pokrstený viedol kresťanský život, primeraný krstu,
- byť viditeľnou zárukou viery krstenca a svedkom viery Cirkvi

Kto môže byť krstným rodičom?

1. Vyberá si ho krstenec, alebo jeho rodičia,
2. Musí byť na to schopný a mať úmysel plniť túto úlohu.
3. Má mať zavŕšený 16-ty rok života.
4. Musí byť katolík, pobirmovaný, ktorý už prijal Eucharistiu a má viesť život primeraný viere a úlohe, ktorú prijal.
5. Nesmie mať uložený žiadny cirkevný trest.
6. Nesmie byť rodičom krstenca.
7. Nekatolík sa má pripustiť za krstného rodiča jedine spolu s katolíckym krstným rodičom a to iba ako svedok krstu.

BIRMOVANIE

HISTÓRIA

Ježiš prisľúbil apoštolom Ducha Svätého. Na desiaty deň po jeho nanebovstúpení sa tento prisľub vyplnil:

„Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli. I zjavili sa im akoby ohnivé Jazyky, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul Jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými Jazykmi, ako im Duch dával hovoriť.“ (Sk 2, 1-4)

Na túto udalosť si spomíname na Turíce.

Slovo „BIRMOVANIE“ pochádza z latinského slova *confirmatio* a znamená **posilnenie**.

Aby sa lepšie naznačil dar Ducha Svätého, čoskoro sa ku vkladaniu rúk pridalo pomazanie voňavým olejom (krizmou). Toto pomazanie objasňuje meno „**krest'an**“, to znamená „pomazaný“ a je odvodené od mena samého Krista (gr. Christos - Pomazaný).

Táto sviatosť sa na Východe volá krizmácia, t.j. pomazanie krizmou, alebo (po grécky) myron, (myropomazanie, myrovanie).

Na Západe sa volá konfirmácia, (v slovenčine birmovanie) a naznačuje, že táto sviatosť potvrdzuje krst a posilňuje krstnú milosť.

Dve tradície – Východná a Západná

V prvých storočiach birmovanie zvyčajne tvorilo jedno jediné slávenie spolu s krstom. Ale čoraz väčší počet krstov detí, a rozmnoženie (vidieckych) farností a tým aj zväčšenie diecéz už nedovoľovalo, aby bol biskup prítomný na všetkých krstoch.

Východ si zachoval obidve sviatosti spojené, takže birmovanie udeľuje kňaz, ktorý krstí.

Keďže na Západe chceli vyhradiť dovŕšenie krstu biskupovi, zaviedli časové oddelenie týchto dvoch sviatosti. V rímskej Cirkvi vzniklo birmovanie ako samostatná sviatosť časovým posunutím pokrsteného pomazania (birmovania) spojeného s vkladáním rúk biskupa.

DEFINÍCIA A ÚČINKY

Birmovanie je sviatosť, v ktorej sa birmovanec skrze vkladanie rúk, mazanie a modlitbu, naplňa Duchom Svätým k vnútornému posilneniu a odvážnemu vyznaniu viery.

Účinky sviatosti birmovania:

Jej účinok spočíva v osobitnom vyliati Ducha Svätého. Preto birmovanie prináša:

- vzrast a prehĺbenie krstnej milosti (završenie milosti krstu).
- rozmnoženie posväcujúcej milosti.
- zveľadenie darov DS
- osobitnú silu DS, aby sme ako Kristovi svedkovia slovom i skutkom širili a bránili vieru.
- do duše dostávame nezmazateľný znak. (preto sa môže prijať len raz v živote)

Vo vzťahu k poslednému cieľu človeka – k spáse, birmovanie nie je nevyhnutne potrebné k spáse aj keď má veľký význam pre napĺňanie tohoto cieľa človeka. To znamená, že pokrstený človek môže aj bez birmovania dosiahnuť večnú spásu.

Priebeh slávenia sviatosti birmovania:

- ❖ Sláveniu samotného birmovania predchádza *posvätenie svätej krizmy*. Svätí ju biskup na Zelený štvrtok v omši svätenia olejov pre celú svoju diecézu.
- ❖ Birmovanie sa začína *obnovením krstných sľubov a vyznaním viery birmovancov*. Z toho jasne vyplýva, že birmovanie má súvislosť s krstom.
- ❖ Samotný úkon začína tým, že *biskup vystrie ruky nad všetkých birmovancov*. Tento úkon je už od čias apoštolov znakom daru Ducha. Biskup pritom prosí o vyliatie Ducha.
- ❖ Nasleduje podstatný obrad sviatosti. Sviatosť birmovania udeľuje pomazaním krizmou na čele, ktoré sa koná vkladáním ruky týmto dialógom:
Biskup: *„M. prijmi znak Daru Ducha Svätého.“*
Birmovanec: *„Amen.“*
Biskup: *„Pokoj s tebou.“*
Birmovanec: *„I s duchom твоjím.“*

MATÉRIA

Viditeľným znakom, čiže matériou sviatosti birmovania je krizmácia. Pod „*krizmáciou* „rozumieme položenie ruky biskupa na hlavu birmovanca a pomazanie krizmou na čele.

Krizma - je olivový olej zmiešaný s balzomom a posvätený biskupom na Zelený štvrtok.

Mazanie krizmou

Je prastarý symbol. Znamená posilnenie, očistenie, splnomocnenie, silu a moc.

Svoj pôvod má v Biblii pri mazaní kráľov a svätení kňazov. Pomazanie krizmou symbolizovalo nasledovanie Krista až do krajnosti svedectva viery - k mučenictvu (martýriu).

Vkladanie rúk biskupa

Znamená požehnanie a splnomocnenie. Ako svedok Ježiša Krista dostal birmovanec dispozíciu pre svedectvo, šírenie viery slovom i skutkom a brániť vieru.

Od 13. storočia je známy dotyk na líce, ktorý je prevzatý z pasovania za rytiera.

FORMA

Formou sviatosti birmovania sú slová sprevádzajúce krizmáciu (vkladanie rúk a mazanie):

„M., prijmi znak daru Ducha Svätého.“

VYSLUHOVATEĽ

Riadny vysluhovateľ - Riadnym vysluhovateľom je biskup.

Mimoriadny vysluhovateľ - Kňaz, so splnomocnením biskupa. Môže to byť len vo vážnych dôvodoch (veľký počet birmovancov, krst dospelého s birmovkou...)

PRIJÍMATEĽ

Podmienky pre prijatie sviatosti birmovania:

1. Musí byť pokrstený, ale nepobirmovaný.
2. Musí byť v stave milosti, vhodne poučený a schopný obnoviť krstné sľuby.

BIRMOVNÝ RODIČ

- Birmovný rodič má spĺňať podmienky platné pre krstných rodičov.
- Každý birmovanec má mať podľa možnosti birmovného rodiča, ktorý sa má starať, aby si pobirmovaný verne plnil povinnosti, súvisiace s touto sviatosťou.
- Cirkev doporučuje, aby birmovným rodičom bol jeden z krstných rodičov.